

336

1093

Farveløs til svagt gullig væske med ubehagelig lugt.
Kun stabiliseret acrylonitril må transporteres.

Farlige egenskaber

Brandfare
Eksplodingsfare
Indåndingsfare

Sundhedsfare
Forhold over for vand
Miljøfare
Specielle risici

Meget brandfarlig. Dampene kan fjernantændes. Dampene danner spontant eksplosive blandinger med luft. Giftig. Ved brand dannes meget giftigt hydrogencyanid og meget giftige nitrøse gasser - *se indsatskortene*. Giftig og ætsende. Væsken er moderat opløselig i vand. Giftig for vandmiljøet. Forårsager langtidspåvirkninger i vandmiljøet. Væsken kan polymerisere under varmeudvikling og volumenforøgelse efter at være påvirket af varme, ultraviolet lys, peroxider, syrer eller baser. Væsken virker korroderende på kobber, zink og aluminium. Væsken kan forårsage kroniske sundhedsskader.

Personlig beskyttelse

Inden for
Sikkerhedsafstanden

Normal indsatsbeklædning. Ved brand eller ved højere koncentrationer tillige fuld åndedrætsbeskyttelse.

Direkte kontakt

Kemikalieindsatsdragt, som ifølge producenten er egnet til beskyttelse mod stoffet. Dragten yder kun begrænset beskyttelse mod varmepåvirkning ved brand.

Rensning eller
dekontaminering

Forurenede personligt beskyttelsesudstyr renses med vand og sæbe.

Indsats

Sikkerhedsafstand

Mindst 50 m.
Benyt gnistfrit værktøj og eksplosionssikret udstyr.

Spild på land

Tildæk afløb. Inddæm med sand eller jord. Afdampning kan mindskes ved dækning med skum (alkoholbestandigt). Dampene kan slås ned med vandtåge. Stands udstrømningen. Anvend opsugningsmateriale eller pump/øs spildet op. Opsaml i tætlukkede, egnede beholdere. Rens afløb med store mængder vand. Udluft afløb og lavtliggende områder. Ved spild i afløb underrettes kloakvæsenet og miljømyndigheden. Ved spild på jord underrettes miljømyndigheden.

Spild i vand

Stands udstrømningen. Væsken er moderat opløselig i vand og flyder indledningsvis oven på vand. Ved hurtig indsats: Inddæm og anvend lette, vandskyende opsugningsmaterialer eller pump/øs spildet op. Opsaml i tætlukkede, egnede beholdere. Underret miljømyndigheden.

Brand
Slukningsvand

Sluk brand med skum (alkoholbestandigt). Afkøl lukkede beholdere med vand. Væsken er moderat opløselig i vand. Afhængig af koncentrationen af stoffet er slukningsvandet farligt affald.

Miljøsanering

Fjern forurenede jord. Rester på andet forurenede område fjernes ved fordampning eller kan forsøges omdannet med en basisk opløsning af calciumhypochlorit ved henstand i et døgn. Skyl efterfølgende området med store mængder vand. Skyllevand opsamles og behandles som slukningsvand. Efter afskyllningen bør pH ligge mellem 5 og 9.

Materielrengøring

Sæbevask. Skyl efter med flere hold vand. Rensevæske og skyllevand opsamles og behandles som slukningsvand. Forurenede læder kan ikke saneres.

Acrylonitril

Symptomer	Acrylonitril virker blæredannende og celleødelæggende samt påvirker kroppens udnyttelse af oxygen.
<i>Farlige koncentrationer</i>	Det umiddelbart farlige niveau i luft for liv og helbred er 85 ppm.
<i>Indånding</i>	Udsættelse for ca. 20 ppm: Irritation af øjne og næse. Næseflåd og hovedpine. Kvalme, opkastning og diarré. Svimmelhed efterfulgt af åndedrætsbesvær, bevidstløshed og krampe. Symptomerne kan være forsinkede.
<i>Hud</i>	Svie, rødme og blærer. Senere voldsom hævelse. Kan optages gennem huden. Ved omfattende hudkontakt: Symptomer som ved indånding.
<i>Øjne</i>	Svie.
<i>Indtagelse</i>	Svie i mund og svælg. Mavesmerter. I øvrigt: Symptomer som ved indånding.

Førstehjælp	
<i>Generelt</i>	Tilskadekomne anbringes i frisk luft. Ved vejtrækningsstop gives kunstigt åndedræt. Bevidstløse med bevaret vejtrækning lejes i stabilt sideleje og holdes varme. Ethvert forsøg på at fremkalde opkastning og indgivelse af væske til bevidstløse undlades. Oxygenbehandling bør altid gives.
<i>Indånding</i>	Ikke-bevidstløse personer lejes varmt og bekvemt halvsiddende. Lægehjælp.
<i>Hud</i>	Forurenede beklædning samt smykker og ure fjernes hurtigt. Forurenede hud skylles længe og grundigt med vand. Lægehjælp.
<i>Øjne</i>	Skyl straks med vand og fortsæt, indtil læge overtager behandlingen. Spil øjet grundigt op. Fjern kontaktlinser.
<i>Indtagelse</i>	Skyl munden med vand og giv vand til ikke-bevidstløse personer. <i>Hurtig lægehjælp.</i>
<i>Forslag til læge</i>	Virkningsårsagen er ikke klarlagt. Forgiftningsforløbet kan være langvarigt. Basisbehandlingen er ren oxygen. Efter indtagelse overvejes ventrikelaspiration tidligt i forløbet. Ellers gives aktivt kul: 50-100 g opslæmmet i vand til voksne / 1 g per kg legemsvægt opslæmmet i vand til børn. Stoffet metaboliseres til blandt andet cyanid, der hæmmer cytochrom c oxidasekomplekset ved at blokere cytochrom a-a ₃ . Behandling imod cyanidforgiftning kan forsøges. Til shockerede, bevidsthedspåvirkede tilskadekomne kan således gives antidoter: Hydroxocobalamin, som binder cytochrombundet og frit cyanid under dannelse af cyanocobalamin. Endvidere thiosulfat, som ved enzymatisk proces omdanner frit cyanid til mindre giftigt thiocyanat. Hydroxocobalamin administreres som i.v. infusion, eventuelt gentaget. Efter hver hydroxocobalamininfusion injiceres natriumthiosulfat. Som supplement til skylning med vand og sæbe kan hud med synlig forurening vaskes med en blanding af N-acetylcystein (200 mg/ml) + natriumhydrogencarbonat (1 M). Opløsningerne blandes 1:10. Efter lokalbehandling af huden skylles atter grundigt med vand. Ved svær forgiftning observeres leverpåvirkningen. Ved vand dannes hydrogencyanid og nitrose gasser. Cave: Cyanidforgiftning og forsinket lungeødem.

Mærkning	
<i>Brugermærkning</i>	Fare. Kan fremkalde kræft. Meget brandfarlig væske og damp. Giftig ved indånding. Giftig ved hudkontakt. Giftig ved indtagelse. Kan forårsage irritation af luftvejene. Forårsager hudirritation. Forårsager alvorlig øjenskade. Kan forårsage allergisk hudreaktion. Giftig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.
<i>Transportmærkning</i>	UN 1093, klasse 3, emballagegruppe I. Fareseddel 3 og 6.1.

Data			
<i>Formel</i>	CH ₂ =CHCN + stabilisator	<i>Flygtighed</i>	240 g/m ³
<i>Molekylvægt</i>	53,1	<i>Flammepunkt</i>	-5 °C
<i>Cas-nummer</i>	107-13-1	<i>Antændelsestemperatur</i>	481 °C
<i>Farenummer</i>	336	<i>Antændelsesgrænser</i>	3,0 - 17 v/v %
<i>UN-nummer</i>	1093 (inhiberet)	<i>Brandfareklasse</i>	I-1
<i>Smeltepunkt</i>	-84 °C	<i>Opløselighed i vand</i>	74 g/l
<i>Kogepunkt</i>	77 °C	<i>Grænseværdi</i>	2 ppm (4 mg/m ³)
<i>Massefylde</i>	0,8 (vand = 1)	<i>Lugtgrænse</i>	17 ppm
<i>Dampmassefylde</i>	1,8 (luft = 1)	<i>LD₅₀</i>	78 mg/kg (oral-rotte)
<i>Damptryk</i>	11 kPa	<i>LC₅₀</i>	-